

Handläggare
Lisbeth Westerlund
Telefon: 08-508 25 016

Till
Socialnämnden

Program för HBTQ-frågor 2014-2017

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Peter Svensson
Tf administrativ chef

Sammanfattning

HBTQ-programmet syftar till att motverka diskriminering på grund av sexuell läggning och synliggöra hbtq-personers behov för att säkerställa ett gott bemötande i alla verksamheter, oavsett vem som utför servicen. Lika viktigt är att också öka förståelsen för och kunskapen om hbtq hos de medarbetare som dagligen möter stockholmarna för att bemöta hbtq-personer med öppenhet och respekt. Förvaltningen anser att det är angeläget att införa ett HBTQ-program i Stockholms stad.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden för yttrande överlämnat remiss av Program för HBTQ-frågor 2014-2017. Remisstiden går ut 10 september 2014.

Ärendet har även remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, samtliga facknämnder, Stadshus AB, KS Råd för funktionshinderfrågor, KS pensionärsråd, Stockholms läns landsting, RFSU (Riksförbundet för sexuell upplysning), RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queeras rättigheter), LAFA (enheten för sexualitet och hälsa inom landstinget), UMO (ungdomsmottagning på nätet).

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom administrativa avdelningen i samarbete med socialtjänstavdelningen och avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Ärendet

HBTQ-programmet syftar till att motverka diskriminering på grund av sexuell läggning och synliggöra hbtq-personers behov för att säkerställa ett gott bemötande i alla verksamheter, oavsett vem som utför servicen. Lika viktigt är att också öka förståelsen för och kunskapen om hbtq hos de medarbetare som dagligen möter stockholmarna för att bemöta hbtq-personer med öppenhet och respekt. Arbetet för hbtq-personers rättigheter handlar om mänskliga rättigheter och är en självklar del i ett öppet och modernt samhälle för alla. Programmet gäller Stockholms stads alla nämnder och bolag samt de verksamheter som arbetar på uppdrag av Stockholms stad.

Mål för HBTQ-programmet

- **Bemötande**
Boende och besökare blir bemötta med öppenhet och respekt oavsett kön, sexuell läggning, könsuttryck och könsidentitet.
- **Synliggörande**
Stockholms stads kommunikation beaktar hbtq-perspektivet både språkligt och bildmässigt och bidrar till att synliggöra målgruppen.
- **Kompetens**
Medarbetare inom stadens egna verksamheter samt verksamheter som arbetar på uppdrag av Stockholms stad har relevant hbtq-kompetens för att på ett professionellt sätt ge invånarna den service som motsvarar deras behov.

Förvaltningens synpunkter

Utgångspunkten för stadens arbete är Vision 2030 som anger att stockholmarna är delaktiga och har inflytande. Staden ska vara världsledande i skyddet av de mänskliga rättigheterna. Det är angeläget att införa ett HBTQ-program i Stockholms stad då många homosexuella, bisexuella, transpersoner och queerpersoner upplever att de kränks och osynliggörs i samhället. Personer med hbtq-identitet löper större risk att drabbas av olika former av ohälsa än den övriga befolkningen. Inom landstinget finns en HBT-policy som infördes enligt beslut i landstingsfullmäktige 18 januari 2011.

Fokus i det föreslagna programmet ligger på övergripande frågor. Det skulle vara värdefullt att komplettera programmet med en skrivning som gäller barn och unga. Förskolans och skolans förhållningssätt och hbtq-kompetens är av största vikt för att barn som växer upp i Stockholm ska få möjlighet att se sexualitet ur olika perspektiv. Även ungdomsmottagningarnas roll att bland annat stödja ungdomar att hitta sin sexuella preferens skulle kunna lyftas fram.

Det är viktigt att HBTQ-programmet förankras i ledningen för alla stadens förvaltningar och bolag. Chefer på alla nivåer i staden måste ansvara för att arbetsplatsen har ett normkritiskt perspektiv. Detta innebär att utgå från att alla inte attraheras av det motsatta könet, att alla inte har det kön de ser ut att ha eller vill definiera sin könstillhörighet.

HBTQ-programmet är besläktat med stadens jämställdhets- och mångfaldsarbete. Jämställdhets- och mångfaldsplanerna har, liksom förslaget till HBTQ-program, diskrimineringslagen som en av sina utgångspunkter. Diskrimineringslagen ska inte bara motverka diskriminering utan även främja allas lika rättigheter och möjligheter.

I nämndens jämställdhets- och mångfaldsplan lyfts könsperspektivet fram och att det kan finnas en tendens att tolka och förstå människor utifrån stereotypa föreställningar. Vidare påpekas att maktstrukturer och förtryck oftast upprätthålls genom omedvetna föreställningar och beteendemönster i vardagen.

I jämställdhets- och mångfaldsplanen är de övergripande målen nedbrutna i konkreta aktiviteter som ska följas upp i samverkansorganisationen och redovisas i verksamhetsberättelsen. I

förslaget till HBTQ-program anges att ansvaret att genomföra programmet läggs på respektive nämnd och bolag. Om programmet ska få en reell betydelse krävs en genomförandeplan med konkreta aktiviteter på likartat sätt som i jämställdhets- och mångfaldsplanen.

Exempel på konkreta aktiviteter är att granska blanketter som används i förvaltningen, tjänsteskrivelser som tas fram, bilder som används etc, utifrån ett normkritiskt perspektiv. En fråga med anknytning till hbtq-kompetens skulle kunna läggas till i medarbetarenkäten för att följa upp genomförandet av programmet.

För att få arbetsplatser med hbtq-kompetens krävs utbildningsinsatser. Staden bör ta fram en enhetlig grundutbildning där det inkluderande förhållningssättet är tydligt. Inom förvaltningen finns fem enheter/verksamheter som är Hbt-certifierade av RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queeras rättigheter) som kan engageras för utbildningsinsatser inom förvaltningen. De är Mikamottagningen, KAST (Köpare av sexuella tjänster), Familjerådgivningen, Resursteamet för barn och unga och Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende.

Bilagor

1. Missiv – För en HBTQ-policy i Stockholms stad
2. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande
3. Program för HBTQ-frågor 2014-2017